

III páma.
1924-25.

Bizálatra kiadatl.

D^{ny} Kovács Andor

D^{ny} Tógha Gyula
professor unak.

Debrecen, 1924. dec. 16. in

R. Nagy
c. i. debrecen

Az erőszakos nemi közösiség.

Jogtudományi doctori értekezés.

Írta: Lénárt István.

Idősebb korszak uralkodó
írásában inkonzisztens, ellentét
és megkérdőjelezhető rendellenesség stb. —
Előjegyzés.

24 20/14

Előjegyzés

1924 dec. 19. Tegy

Források

1. Angyal Pál: A magyar büntetőjog tankönyve. Budapest 1909.
2. Edvi-Ilés Károly: A B. F. K. magyar ázata II. Budapest. 1894.
3. Fayer László: A magyar büntetőjog kézikönyve II. k. Budapest 1895.
4. Finkey Ferencz: A magyar büntetőjog tankönyve. Budapest 1914.
5. Halász Zoltán. A nemérem elleni büncselekmények. Bu-

Budapest 1909.

6. Classics Gyula: A bünkisérlet és
a bevégzett büncselekmény.
I. köt. Budapest 1895.

Az erőszakos nemi közösülés.

Az erőszakos nemi közösülés-ről büntetőtörvénykönyvünk 232. §-a a következő meghatározást adja:

Erőszakos nemi közösülés büntetést követi el és tíz évig terjedhető fegyházzal büntetendő:

1. aki valamely nőszemélyt erőszakkal vagy fenyegetéssel arra kényszerít, hogy vele házasságon kívül nemileg közösüljön.

2. aki valamely nőszemélynek öntudatlan, vagy akaratlan nyilvánítságra, vagy védelmére tehetetlen állapotát arra használja fel, hogy vele házasságon kívül nemileg közösüljön; akár ő'ideztől elő'ert az állapotot akár nem.

Az erőszakos nemi közö-

sülés a legoulyosabb alakja a szemérem elleni delictumoknak, mert ebben a női szemérem, a nő nemi szabadsága és erkölcsének tisztasága legerőteljesebben és legközvetlenebbül támadtatik meg.

Ha a büntetőtörvénykönyv rendelkezését elemeljük, a cselekményre vonatkozólag annak elemeit a következőkben állapíthatjuk meg.

A törvény bevezető sorai
Aki valamely nőszemélyt...

stb. nyilván kitüntetik, hogy az erőszakos nemi közösülés actív alanya csak férfi lehet. Szóval közvetlen tettesként csak férfi szerepelhet itt. Ez azonban még nem zárja ki azt, hogy nő felbujtó vagy bűnsegéd ne lehessen*, sőt lehet közvetett tettes, vagy társtettes is. Linkey példaképen azt hozza fel, hogy ha a nő a sértettet lefogja társtettesnek (a Lucia szerint segédnek) - ha pedig egy beszámíthatatlan állá-

* Edvi-Illés: A B.t.k. magyarázata. 228.

potban levő öriült követi el a delictumot egy nő által felhasználván - közvetelt tettesnek tekinthető a nő.

Nálunk, hol csupán a nők védelmért nek általában a szemérem elleni bűncselekményekkel szemben - e kérdésben controversia ki is van zárva. E-gészen másképen áll azonban a dolog azokban a főleg román fajú államokban, melyeknek büntető-törvénykönyvei mincsenek

tekintettel a védelem megadása tekintetében a nemre, de kivétel nélkül mindenkit részesítenek abban.

Így az olasz büntető törvénykönyv* expressis verbis kijelenti a „violenza carnale”-ről szóló rendelkezésében (331 §) hogy ez a delictum akár nő, akár férfi ellen elkövethető, ha az erőszakkal, vagy fenyegetéssel kényszerítetik a nemi közösülésre. Ebből következik, hogy Olaszországban a delict-

* Halász: A nemem elleni bűncselekmények. 1981.

tum activ alanya nő is lehet.

Már a germán jogok kifejezetten a nőszemélyt tekintik védett obiectumnak, ennél fogva az activ alany ezek szerint csak férfi lehet.

Halász a bűncselekmények alanyának precizizációját nem tartja fontosnak.

„Bármily kelfogásnak megfelelően constatáljuk is az erőszakos nemi közösülést büntető törvénykönyvünkben, a bűncselekményt rendszerint

csak férfi fogja elkövetetni;
alanyának különösebb kieme-
lése teljesen felesleges. ^{17*}

A passiv alanyt illetőleg
már több tekintetben vitás
lehet a kérdés. Ugyanis bár a
büntető törvénykönyv kife-
jezetten kimondja, hogy a
passiv alany csak „nő” semé-
ly lehet, de a nők tekintetében
semmi korlátozást nem ál-
lít fel, mert bármely koru
és állapotú nő, egyaránt és
egyforma védelemben része-

* Halász: Jd. m. 299. l.

sül.

Ennélfogva a prostituált ha-
sonlóan védelmeztetik az erőszaka-
kos nemi közönnyel szemben,
mint a tisztességes nő. Kérdés,
hogy mivel lehet indokolni a pros-
tituált védelmét ebben az esetben.
Mert a „női tisztesség védelme” két-
séget kizárólag nem lehet irány-
adó szempont a védelem te-
kintetében. Az indok, amit itt
fel szoktak hozni az, hogy a sze-
mélyes szabadságnak és az ember-
i méltóságnak a prostituálnál
is védetnie kell az erőszakos

nemi közösülés ellen. Ez a Lucia elvi álláspontja is, melyet 1902 augusztus 5-én hozott ítéletében akként formulázott, hogy az erőszakos nemi közösülés büntetendő tényállásaként a sértett nő nemely állítólagos erkölcstelen sége befolyással nem bír.*

Azonban itt mégis merülnek fel bizonyos ellentétek. Mert a nemésem elleni delictumoknál a súlyos büntetés indoka a „női tisztesség védelme” ami az erőszakos

*Lásd: Grill: Döntvénytár VIII. 332. l.

nemi közösülés különösen
 súlyos maximumában jut
 leginkább megnyilvánu-
 lásra, akkor csak fenntartás-
 sal csatlakozhatunk Edvi-
 Illés* nézetéhez, ki a követ-
 kező módon dönti el a
 kérdést: „Habás kétségtelen,
 hogy e büntett súlyja főleg
 a női nemérem és becsü-
 let durva megsértésében áll
 s tagadhatatlan, hogy a
 feslett erkölcsű nőszemé-
 lyeknél a büntett e morz-

*Edvi-Illés: Tol. m. 232 l.

zanata teljesen hiányzik;
 minthogy azonban e
 mellett a személyes sa-
 badság tetteges megtá-
 madása s az emberi méltó-
 ság lealacsonyítása is
 tényező elemei a tnyál-
 ladéknak s minthogy e
 jogok megsértése a kéj-
 nővel szemben is előfor-
 dul" - s ezen az alapon
 egyenlő elbánás alá vo-
 nást követel.

Ezrel szemben Ha-
 lász tollán azt veti el-

len, hogy hiszen ép olyan
 joggal, de talán több jog-
 gal is azt kívánhatná va-
 laki, hogy a szemérem el-
 leni delictumok vezér-
 motivumai: a női nemi
 moral védelmének sik-
 ségessége hiányozván, a
 kéjvő elleni erőszakos
 nemi támadást vegyük
 ki a fejezetből és helyez-
 zük el esetleg közbotrány
 okozása címen a kihá-
 gások közé.

Mindenestre, ha a

női tisztesség védelmének
szükségét itt feladhatjuk
a konzervens eljárás azt
vonná maga után, hogy
az erőszakos nemi közösu-
lés delictum, a kéjnőkkel
semben a személyes szabads-
ság elleniek közé soroltas-
sék. Braunschweig is Práse-
ország e tekintetben követ-
kezetesek, mert a személyes
szabadság elleni büncselek-
mények közé sorolják, az e-
rőszakos nemi közösülés bün-
tetőt - minden esetben. A

magunk részéről feltét-
lenül azon az álláspon-
ton vagyunk, hogy e deli-
tum a szemérem elleni bün-
cselekmények közé sorolan-
dó, azonban hangsúlyozan-
dónak véljük azt is, hogy
a nem tisztá és karakteris-
tikus esetét, a kéjné elleni
erőszakos szem támadást,
ki kell emelni, egy külön in-
terkedéssel és csekélyebb sanc-
tióval kell ellátni.

Büntetőtörvény köny-
vünk javaslatának tárt-

gyalásánál a képviselőház
 igazságügyi bizottsága a kéj-
 nön elkövetett erőszakos
 nemű közösülésre a követ-
 kező határozományt indítvá-
 nyozta: „Aki az erőszakos
 nemű közösülés büntetést kéj-
 nön követi el: öt évig terjed-
 hető börtönnel büntetendő.”
 A plenum azonban a 2325.
 utolsó alinea-jakép aján-
 lott ezen rendelkezést ki-
 hagyta. Mert, mint az indo-
 kolás mondja: „Ezzel a sa-
 lóval: Halasz Tol. m. 302. l.

ját testével való szabad
rendelkezés principiumát
akarta megőrizni a törvény-
hozás."

Tovább elemezve a tör-
vényszakaszt megállapít-
hatjuk, hogy a cselekmény
csak házasrágón kívül
követhető el. A férj törvé-
nyes felesége ellen nem
követhető el, még akkor
sem, ha külön élnék, vagy
súly és osztaltól el van-
nak is választva, vélegény
arokban menyasszonya el-

len igen, azonban a 240 §. alapján a vőlegény is me-
nekiülhet a büntetés alól, ha
a házaság megkötetik*.

A következő kérdés, hogy
miben áll ezen delictum-
nál az elkövetési cseleke-
det. A cselekmény a nemi
közösülésben áll. Mit értünk
közösülés alatt. Közösülés
alatt a specialis büntető-
jogi értelemben vett közö-
sülést kell értenünk, mely
két különnevi nemű

* Finkey; 639. l.

nemző részeinek egyesítése
 esetén állapítható meg.
 1. Ambar helyesebb a közösülés
 fogalmát az elkövetők ne-
 mere való tekintet nélkül
 megállapítani. Ezenemü
 remények (i. t. i. férfiak) között
 is beszélhetünk büntetőjogi-
 lag közösülésről. Ambar ee
 az eset semmiesetre sem
 tartoznék a 232 §. rendel-
 kezése alá). Az „egyesítés”
 jelenti a férfiúi nemző-
 résznek a nőébe törté-
 nő behatolásának leg-

abább is a megkerdését.
De ~~ex~~ ^{ex} legendó, mozgás,
vagy immissio-semi-
nis szükségtelen a befe-
jezéshez.

A tettes szándékának
a 232§. esetében mindig
a nem-i közösülésre kell
irányulnia. A nem-i részek
egyesítése azonban nem
csak a természet rendje
szerint végrehajtott s
oly közösülést jelent,
mely nemrésre alkalmas,
hanem magában fog-

lalja azt az esetet is,
 midőn a közösülés i-
 lyeténképen nem tör-
 ténhetik meg, mivel a
 leány testileg fejletlen,
 azonban a férfi nemi
 része a leány nemi
 részével érintkezés-
 be hozatik s ezáltal
 a lehetőség szerint e-
 gysítottik. Ezt azért kell
 hangsúlyoznunk, mert
 csupán e felfogás mel-
 lett lehet a 12 éven
 aluli fejletlen testü

leány passiv alanya
 az erőszakos nemü kö-
 zösülésnek, mert, ha en-
 nek tényállásukhoz a
 valószínűs nemü közösü-
 lés végrehajtása, vagy
 végrehajthatása volna
 szükséges: így például
 a 4-5 éves leánygyerme-
 ken e bűntettet egyálta-
 lán nem lehetne elkö-
 vetni" - mondja Illés*.
 Igaz ugyan, hogy Illésnek
 ezt vetthetjük ellen, hogy
 * Illés: 234 l.

a közösülés szó oly fogal-
 mat takar, melynek fenn
 forgása, vagy fenn nem
 forgása mindég a kor-
 kért eset individuális
 sajátosságához képest mér-
 legelendő. Az elkövetés
 azonban a közösülésen
 kívül még egy tárgyi
 momentumot tartal-
 maz: az erőszak, vagy
 fenyegetés alkalmazá-
 sát, illetőleg ha ez nincs
 meg tárgyi elemként,
 fenn kell fogognia a

nőszemélynek öntudat-
lan, akaratlan nyitván-
tásosa vagy védelmére
tehetetlen állapotának.

Feladatunk a továb-
biakban a tárgyi elemek-
nek beható elemzése.

Ami mindenekelőtt
az erőszakot illeti; ez a
77. §-ban mint ellenállha-
tatlan erő említették s a
XIV. fejezetben foglalt egyes
bűncselekményeken ki-
vül, még a közadás-
nál, hatóság elleni e-

részeknél, a válaortójozi
 büncselekményeknél (1913:
 XXI.), a vallásháborításnál,
 személyes szabadság meg-
 sértésénél, rablásnál, gyer-
 mekrablásnál, nőrablás-
 nál, magánlakésértésnél,
 és családsámal szerepel, sé-
 hol közelebbi körüliást
 nem nyert. Ellenben a
 kenyegetés már közelebb-
 ről meghatározza büin-
 tetőtörvénykönyvünk.

A részek tekinteté-
 ben az uralkodó felfogás

az, hogy erőszak alatt oly
 erős fizikai kényszert kell
 érteni, mely a vele szemben
 álló feltétlenül komoly el-
 lenállás letörésére hiva-
 tatt és alkalmas. Ha azonban
 a kényszerítés, mely leg-
 jelentősebb ismérve az
 erőszak fogalmának -
 mint tudjuk lehet vis
 absoluta, vagy csak vis
 compulsivo. Az erőszak-
 ban megnyilvánuló
 kényszer a vis absoluta,
 méghát, a megtámas-

dobnak ellenirányu a-
 karati megnyilvánulá-
 sra a bizonyos cselekvésben
 jelentkező tevékenység, si-
 mely tehát a külvilág-
 ban bizonyos irányu vál-
 tozást akar létrehozni, ha-
 sonló természetű cselekvés-
 sel megakadályoztatik.
 E ponton tehát testi kény-
 szesítésről kell beszélnünk,
 mint a megtámadott aka-
 rati elhatározásu fogadá-
 nyaként jelentkező testi je-
 lenségek: morgás, stb. el-

nyomására, megsemmisítésére irányuló ellenkereső testi behatásból ellenirányu mozgásból.*
 Az erőszak fogalmának a vis absoluta-ra való korlátozása azonban nem nyert általános elismerést. Kármos isó: így Oshansen, Berner, Meyer, Frank a vis compulsivát is ide sorozták.
 Illés** a következőkép nyilatkozik: Az erőszak itt oly

* Halász: 306 l. ** Illés: 233 l

fizikai kényesert jelent,
 mely alkalmas a nő kö-
 möly ellenállásának a
 legyőzésére. Nem szükséges
 azonban, hogy az erő-
 szakoskodás a végletig,
 a nő teljes kimerüléséig
 fokozódjék; mert ha a
 nő a túlnyomó erővel szem-
 ben nagyobb baj bekövet-
 kesésétől tartva az ellen-
 állással felhagy: ez által
 a cselenmény még nem
 veszi el erőszakos jelle-
 gét.

Még ebben az utóbbi
 esetben is hangsúlyoznunk
 kell azonban, hogy erőszak
 csak feltétlenül komoly
 ellenállás esetén fogog-
 hat fenn, ami a fent elő-
 adottak szerint a megtá-
 madottnak bizonyos, a tá-
 madással ellenkező irá-
 nyú tevékenységében (pl.
 menekülés, védekezés, öt-
 ellentámadás), kell hogy
 kifejezésre jusson. Így té-
 hat nyilvánvalóan nem
 bevezethetünk komoly el-

ellenállásról oly esetben,
 midőn a nő láthatólag
 maga igyekszik alkalmat
 nyújtani egy esetleges nemü
 közösülés véghezvitelére,
 (pl. találka egy garni szálló
 szobájában), vagy ha a meg-
 támadott mondhatja a nők
 természetéből folyó, a női
 jellemnek szinte caracte-
 risticumaként tekinthető
 hurokdorást, ellenkezést ta-
 nusítja csupán.

Ami már most a komoly
 ellenállás és a nő régyen

éretlenségből, érzékenységből
 vagy talán éppen játékos ked-
 véből; stb. fogó ellenkezés, vo-
 nakodás közötti határo-
 val megvonásának kör-
 vését illeti; e tekintetben
 az erőszakos nemű közösi-
 lésnek egyedül a tettes ál-
 tal történő, minden segít-
 ség nélkül való-alköveté-
 sét feltételezve, nagy segít-
 ségünkre lehet az a meg-
 gondolás, hogy a közösülés
 nek a megtámadott komoly
 ellenállása dacára való-

keresztülvitele, vagy esetleg
 annak csak megkísérlése
 is (még ha csak a fent ki-
 fejtett büntetőjogi értelemben
 vett közösülésről van is szó)
 a támadó események rend-
 szerint oly erővel való vég-
 bezvitelét kívánja, amely
 erő éppen a nagyságánál
 fogva legtöbbször oly értékel-
 hető elváltozásokat idéz elő
 a sértetten, amelyek egypre-
 rii, komolytalan ellenkezés
 esetén, létre sem jöhetnek.
 Így pl. a letprésés, vagy a

combok erőszakos szétfejtése alkalmával a nőtestén létrejött sérülések, véraláfutások, stb., vagy hogy egyebet ne említsünk a ruházata elszakítása. De komoly ellenállás esetén rendszerint nemcsak a nő, hanem megtámadottján is létrejönnek ily elváltozások, (karmolás, harapás, stb.), amely éppen a nő erejyes védekezésének, tehát komoly ellenállásának, következményeként az erőszaknak

beszédés bizonyítékai.

Már közelebből intézkedik a büntető törvénykönyv a fenyegetés tekintetében, amennyiben 234. §-ában kimondja:

„Fenyegetés alatt a jelen fejezetben olyan fenyegetés értetik, mely alkalmas arra, hogy a fenyegetettben saját, vagy jelenlevő hozzátartozójának életét vagy testi épségét veszélyeztető súlyos sértés bekövetkezésé ^{közvetlen} iránt alapos fé-

lelmet gerjeszzen"

A fenyegetés tehát a XIV. fejezetben foglalt delictumoknál lényegesen különbözik a hatóság elleni erőszaknál ismert, veszedelmes fenyegetés-től. Amellett különbözik a közönséges fenyegetéstől is, mert fogalmából ki van zárva a vagyon, a becsület és a szabadság ellen irányított fenyegetés, még akkor is, ha ennek az lett a következménye, hogy a nő magát nemzeti használatra átengedte.

Fayer negative határoz-
za meg a 234. §. említette, al-
kalmas "fenyegetés mielőtt".

Mint ő mondja, nem bün-
tetjük a fenyegetést, ha az a
nőnek jelen nem lévő hozzá-
tartója ellen intéztetik, vagy
ha nem az élet és a testi épség
ellen irányul, hanem más ja-
vak ellen, pl. a fenyegetés abban
állott, hogy a nő vagy valamely
hozzátartója valamely állás-
tól meg fog fosztani, vagy hogy
ellene, vagy hozzátartója el-
len bizonyos családi vagy e-

gyébb kényes természetű titkok
közre fognak adatni. Ilyen ter-
mészetű fenyegetéssel elést közö-
sülés, mint hogy a jogellenes
kényszerítés delictuma a ma-
gyar büntetőtörvénykönyvben
ismeretlen, büntetlenül fog
maradni.*

Azonban ennek a körül-
ménynek hiányai is vannak.
Mert igazán absurdum az a
jelenleg, hogy a 234. §. helyes ér-
telmezése mellett, nem lehet fe-
letősségre vonni az erőszakos

*Fayer: A magyar b'jög kézikönyve II. 90. l. m. 881.

nemü közösülőt, aki az anyát
 azszal a fenyegetéssel kényszeríti
 arra, hogy közösüljön vele,
 hogy, ha követelését megtagadná,
 a 15 éves jelenlevő leány gyerme-
 kén fogja elkövetni a meggyalá-
 zást. Itt ugyanis, mint Halász
 figyelmes tett rá, nem egy életet,
 vagy testi épiséget veszélyeztető
 súlyos sértés bekövetkezése iránti
 valóságos félelem lett felidézve a
 használt fenyegetéssel. A 234 §.
 intézkedése tehát már ebből a
 szempontból is hiányos.

De helytelen intézkedés

a 234. §. rendelkezése azért is,
 mert nem ad precíz választ
 arra a kérdésre, hogy mi hat
 az a testi épréget veszélyeztető
 súlyos sértés. Fayer szerint a su-
 lyos sértés alatt kifejezetten a
 súlyos testi sértést érti*, addig
 Illés egészen más álláspontot
 foglal el, amennyiben kijelenti,
 hogy a súlyos sértés, amelynek
 kilátásba helyezéséről itt szó van,
 nem egyértelmű a 301. §.-ban
 meghatározott súlyos testi sér-
 tésről, hanem általában olyan

* Fayer: Jd.m. 89. l.

testi sérelmet jelent, mely a fe-
nyeztetett személyre nézve, egyé-
niségét és körülményeit tekint-
ve, súlyosnak mondható*. A
feneztetett személy egyébiránt
nem csak az illető nő, hanem
valamely hozzátartozója is le-
het, aki alatt a 78. §-ban meg-
jelölt személyek bármelyikét
érthetjük.

A controversiák nincs-
nek még eldöntve e kérdés
tekintetében. Annysit minden
esetre megállapíthatunk, hogy

* F. ö. Illés: J. m. 233. l.

Illés felfogása, mely a sértést itt
 egy relatív fogalomként tekinti,
 s oly testi sérelemként fogja fel,
 mely a megtámadotthoz viszony-
 nyitva, súlyos, helyes. De ha e
 felfogáshoz csatlakozunk, ak-
 kor a súlyos jelzőnek semmi ér-
 telme nincs, mert, ha egyszer
 a fogalom relatív, a fokozatos-
 ságnak oly nagy tere nyílik
 meg, hogy itt a „súlyos” jelzőnek
 semmi értelme sem marad.
 Minderek folytán a 234. §. helye-
 lennek és a büntetőtörvénykönyv-
 ből, mint szükségtelent, törle-

dönck tartjuk.

Nézzük a másik esetet: a nőremélynék öntudatlan, akaratlan nyilvánítására és védelmére tehetetlen állapota. A büntető törvénykönyvben nem láthatunk arra nézve közelebbi megkülönböztetést, hogy ezt az állapotot maga a tettes időste-e elő a közönségre irányzott szándékkal, vagy ezen állapotok tőle függetlenül jöttek-e létre, amely állapotokat azután a tettes felhaznája.

Fagadhatatlan, hogy az
 előbbi esetről a tettes tevékeny-
 sége is terjedelmesebb s így
 nemcsak, mint a gyakori-
 latban esetleg tekintetbe ve-
 hető súlyosító körülmény, de
 mint minősítő momentum
 kell, hogy felfogassék a tet-
 tes azon cselekménye, mely-
 lyel a megtámadott egyén
 akaratképtelen állapotát elő-
 idézte. Büntetőtörvényköny-
 vünkben ezen megkülönböz-
 telésnek feltétlenül hely
 volna adandó, amint ezt

a spanyol és norvég büntető-törvények meg is teszik.

Az erőszakos nemi közülés büntettnél a kísérlet elhatárolása a bevégezethegtől úgy az elméletben, mint a gyakorlatban nagy nehézségeket okozott.

Történt azonban a fel-fogás, mióta azt, hogy a delictum a nemrészek egyesítésével be van fejezve, úgy nálunk, mint Németországban, valamint Ausztriában is az elmélet és a gyakorlat.

egyaránt elfogadta.

A Curia által. újabban elfoglalt-szerény véleményünk szerint is egyedül helyes-álláspont a bevezetés tekintetében kifejezésre jut a következő indokolásokban:

Azon körülmény, hogy az északi kéz kielégítése céljából a nemis részek egyesítették, habár a szűzös nem romboltatott ismét, már a nemis részek egyesítése által a befejezett büntetést állapítja meg. l. 1883 április

22)*

A különnemű egyének nemi részeinek a kéjvágy ki-
elégítése céljából egyesítése
a magánlás bekövetkezésé-
nélkül is befejezett közössé-
get. Itt tehát a Luria magát
a büntetőjogi értelemben vett
közösséget írja körül. (1886 no-
vember 3.)

A erőszakos nemi kö-
zösség a nemi részek egye-
sítésével be van végezve, a
bevégezéshöz sem az immis-

* Halász Zoltán ds. 319 l.

siu penis sem az emissio
seminis nem szükséges. (1896
junius 9.)

Tehát nemcsak az im-
missio-seminis, de az immis-
sio-penis sem szükséges a
bevezetéshez. Egyesítés alatt
bármily kismérvű egyesítés is,
tehát az érintkezés is este-
ndő.

Ha pedig a határo-
nalat a kísérlés és a beveg-
zettség között a nemzőrészek
egyesítése (tehát akármilyen
kismérvű egyesítése is) képe-
ri

„akkor ezen körülmény megállapítása esetén, tekintet nélkül egyéb részletkérdésekre, melyek a gyakorlat világosságát és egyöntetűségét csak zavarni alkalmasak, bevezetésig állapítandó meg tekintet nélkül a női nemzés fizikai állapota. „*

A kísérlet megállapítása gyakorlatunkban nem mindig felel meg a kifejtett elvnek. A Luria pl. kísérletet alapított meg F. ügyében, ki egy

* Halász: J. m. 321. l.

6-8 éves leány nemi részébe behatolni akart s ez által 16 napig tartó sérülést okozott; ki egy 9 éves leány nemrő részével nemrő részét érintkezésebe hozta: mert a közösülést a leány fejletlensége miatt végre nem hajthatta; ki egy fejletlen leánnyal akart közösülni, akinek nemi részébe lehetetlen volt a behatolás; ki egy 12 éves aluli leány nemi részével nemrő részét egyenitette, de be nem hatolhatott; ki az általa földre

terített nőre ráfeküdt, de a
 közösülést a körbejött impoten-
 tia folytán el nem követhette;
 ki egy leányra ráfeküdt s
 nemmi részeit egyenlően tö-
 rekedett, de ebben egy tanu
 körbejötté megakadályozta; ki
 egy 11 éves leányt közösülés vé-
 gett az ágyra vetett, de tet-
 te folytatásában megakadá-
 lyoztatott; ki az utréli árok-
 ban egy nőt leterített s közö-
 sülés végett ráfeküdt, de
 tettét mások körbejötté miatt
 véghez nem vihetette; ki

egy lányt a kukoricra közé hur-
colt, ott közösülés végett reáfe-
kiüdt, de a közelőgő kocsizörgésre
megugrott s ki a sértett nőre közö-
sülés céljából reáfekiüdt, de egye-
ket nem tehetett.

Az utóbbi esetekben a kísér-
let kétségtelen, a négy első e-
setben azonban a fentebbi kifej-
tés szerint bevégzett erőszakos
nemű közösülés lett volna meg-
állapítható mondja Eolvi-Illés,
ki e példákat idézi.*

Massis Gyula a sészes-

* Illés: 235 l.

ség fogalmát úgy határozza meg, hogy az alatt több személynek szándékos közreműködését érti, valamely büntetendő cselekmény elkövetésére.*

Kétségtelen, hogy a társ-tetteséget megállapító szándékos közreműködés lényege csak elkövetési cselekedet lehet. Társ-tettes csak az lehet, aki elkövetési cselekedettel járul a véghezvitelhez.

Ha már most az erőszakos nemü közönség elkövetési

* *Classics: A büntetőjogi I. 25. l.*

cselekményét nézzük s azt mondjuk, amit Edvi-Illés, hogy annak elkövetési cselekménye a kényszerítés, akkor a kérdést igen egyszerűen megoldottuk: aki a kényszerítésben részt vesz, az társtettes lesz. Ez egyéb iránt nálunk a gyakorlat is.

Halász szerint azonban a kényszerítés csak az elkövetési cselekménynek, a közösilésnek egy kvalifikáló mozzanata, ha így tesszük, eszköze. „A kényszerítés mint ilyen az erőszakos ne-

mi közösülés elnevezése alatt ismert delictumnak, mondhatjuk, igen kis részben lesz constitutív eleme. Az esetek túlnyomó nagy részében: a 14 éven alóli fiúk és leányok, a 16 éven alóli mindkét nemű lemenők, a felügyeletre stb. bízottak ellenében történt elkövetés esetében a kényszerítés sem az erőszak, sem a fenyegetés formájában nem szerepel, mint elkövetési cselekmény, de szerepel igen is minden esetben a nemű közösülés, mint a delictumnak

tényleg elkövetési cselekménye,
 mely nélkül, vagy amelyre
 irányított szándék nélkül a-
 kámeddig folytatja is tettes
 az erőszakoskodást, vagy a fe-
 nyegtetést, a delictum létse nem
 jöhet."*

Kimondotta a Curia
 (1886. szeptember 21. 2243 sz.), hogy
 aki csak az erőszak kifejtése-
 ben vesz részt, nem tettestárs, ha-
 nem bűnsegéd. Kimondta a Cu-
 ria azt is, hogy valamely bűncse-
 lekmény tettese, csak az lehet,

* Halász: J. m. 327. l.

aki azt maga elköveti, vagy elkövetni akarja, míg aki ténykedésével csak azt akarja elősegíteni, hogy a bűncselekményt (concrét esetben az erőszakos nemi közösülést) más elkövetthesse, anélkül, hogy eredményéből részesülni kívánna, még az esetben is csak segéd marad, ha elkövetési cselekményt hajt végre. Ittes csak az lehet, aki a közösülést elköveti.

Egyébként, mint Halász figyelmeztet, a tettesség fogal-

ma kiterjesztésének útját
 állja a mi törvénykönyvünk
 232 §-ában foglalt, vele "kitétel
 is, mely stricto iureendő".

Még egy kérdés van, ami
 itt megvilágítandó az a ma-
 gánindítvány kérdése. Bünt-
 tetőtörvénykönyvünk ide vonat-
 kozó rendelkezései a követe-
 zők: A jelen fejezet előbbi para-
 grafaiban meghatározott büntet-
 tek miatt a büntvádi eljárás
 rendszerint csak a sértett fél
 indítványára indítható meg.
 Az indítvány azonban nem

vonható vissza" (238§.)

A sértett fél indítványa nélkül indítható meg a büntvádi eljárás:

1. ha a tettes ellen a jelen fejezet előbbi szakaszaiban meghatározott büntettel az elkövetés idejére és helyére nézve összefüggő és hivatalból il-
lőrendő más büntett is fog
fenn;

2. ha a büntett a meg-
sértettnek halálát okozta,

3. ha a 325§-ban meg-
határozott esetek valamelyike

forog fenn. (239 §.)"

A 235 §. szerint pedig:

"A 232 §-ban meghatározott büntett: tíztől tizenöt évig; a 233 §-ban meghatározott büntett pedig öt évtől tíz évig terjedhető" fegyházzal büntetendő."

1. ha az felmenő, vagy lemenő ágbeli rokonon, vagy testvéren;

2. ha a tettes gyámságára, gondnokságára, tanítására nevelésére, felügyeletére vagy kezelésére, vagy gondviselésére.

bizott személyn követtetett el."

240 §. szerint:

"Az erőszakos nemü közö-
sülés nem büntettetik, ha a
tettes és a sértett között a bün-
vádi ítélet kihirdetése előtt
hárosság jön létre."

Az általánosan elfoga-
dott nézet ezen intézkedés in-
doka tekintetében, hogy a tör-
vényhozást a sértett fél és eset-
leg hozzátartozói iránti kimé-
let szempontja vitte rá, hogy
ezen delictumok üldözhetőségét
a sértett fél akaratától tegye

függővé. *

Hogy az individuárium vissza
nem vehető viszont az abban
leli magyarázatát, hogy az e-
redmény igen gyakran oly su-
lyos és a következmény nem egy-
szer oly complicatiókkal jár
együtt, hogy mindezeken folytán
célszerűnek látszik, hogy az ál-
lam, amennyiben a sértett a
vérsére bitorított kiváltságáról
való lemondását kifejezés-
re juttatta a magánindividuárium
megtételé által - további

*Halász: J. m. 230 l.

reklamációknak helyet ne adjon, de az állam büntetőjogi igénye minden koolát nélkül szabadon érvényesülhessen.

Igen sok kriminálpolitikus erősen hibáztatja az erőszakos nemi közönsélsnek magánindítványivá tételét. Kérintik ez csak azt eredményezi, hogy a tettes könnyen megszabadul, mert a sértett megcsúfolt szeméreméretét még jobban sértve látja az által, hogy az így nyilvánosságra jut, de

másrészt a sértett könnyen
 vissza is élhet a neki bün-
 tőzőgileg biztosított kiváltsá-
 gos helyzettel, amennyiben
 szabadára használhatja ki
 a törvény által neki biztosí-
 tott indítványozási jogot. Az
 1871 évi német birodalmi bün-
 tetőtörvénykönyv az erőszakos
 nemű közönséget az indítvá-
 nyi büncselekmények közé
 sorozta, az 1876 évi büntető
 novella azonban kivette a
 magánindítványra üldözén-
 dő cselekmények közül s hi-

vatalból üldözendővé tette.

Kerény nézetünk szerint ez a leghehezebb intézkedés, oly súlyos becsúszás alá eső lényecskék-ményt, mint az erőszakos nemű közönlőség, a sötét iránti látványlagos kimélet miatt nem szabad sok esetben buntellenül hagyni, nem szabad felbuzgáztatást oly törvényhozási intézkedésekkel államilag biztosítani.

Kérdéses még, hogy a halmarat tekintetében miként bíráljuk az itt előforduló este-

ket. Azok a cselekmények, melyek az erőszakos nemű közösséssel halmaratot alkotnak, a dolog természetének megfelelőleg leginkább testi sértésben állanak, mert, vagy maga az erőszak alkalmazása az, mely már egymagában sértéseket okoz, vagy pedig magának a közössülésnek a végrehajtása, ha ugyanis például fejletlen leánygyesemnek a cselekmény passzív alanya, vagy ha a tettes a közössülés útján ne-

mi betegséggel fertőzi meg sértettet. De a sértett ezen kívül a cselekmény folytán görcsös állapotokba, epileptikus rohamokba eshet, melyek a meglevő hajlamosságánál fogva ki is rúdulhatnak és ismétlődhetnek.

Lehetséges végül az az eset, midőn a tényálladéktól teljesen különvált más büncselekmény elkövetése eredményez halmaratot az erőszakos nemű közöniséssel, pl. lopás, nőrablás.

Az erőszakos nemi közö-
 séülés actusa utján előállott tes-
 ti séülés tekintetében a Curia
 1882 március 2-iki, 889. R. a. ki-
 mondotta, hogy azon körül-
 mény, miszerint a vádlott
 az erőszakos nemi közösülés
 alkalmával a sértett testi ép-
 ségét is súlyosan megsértette,
 egyedül súlyosító, de koránt-
 sem minősítő, vagyis oly tény-
 körülménynek vehető, mely
 miatt a vádlott ellen az erő-
 szakos nemi közösülés büntet-
 tén kívül a súlyos testi sértés

büntette is megállapítható lenne.

Hasonlóképp a nemi közösülés folytán okozott fertőzést csak mint subzisztó körülményt vette figyelembe a Curia.*

Az erőszakos nemi közösülés ugyanazon személy ellen többször elkövetve bűnhalmazatot képez és a büntetőtörvénykönyv 96 §.-a alá esik, az kell tehát kiemelni, hogy itt folytatólagos bűncse-

* L. Halász: J. m. 350 l.

lekeményről szó nem lehet,
mert a cselekmény minden
egy esetben csak a 232.
§-ban körülírt tényálladék
ismétlése által követhető
el.

Ezeket óhajtottuk meg-
állapítani röviden az erő-
szakos nemű közösülésre
vonatközölag és ezzel
bezárnuk értekezésünket,
mellyel a magyar bün-
tetőjog egyik érdekes egy-
részt passiv alany meg-
határozása, másrészt az il

dörés módja tekintetében ha-
tározottan reformra szóló
kérdését óhajlottuk megvi-
lágitani. -